

‘ลอยตัวน้ำตาล’ จะแท้ง ?

คนไทยกินของแพงต่อไป

ชั้น 5 ประชาชาติ

กฤษฎา ไพฑูรย์

บบทยหลังอีกไม่กี่วัน การเปิดหีบอ้อยในฤดูกาลผลิตปี 2560/2561 จะเริ่มขึ้น แต่จนถึงขณะนี้นโยบาย “การลอยตัว” ราคาน้ำตาลภายในประเทศ ที่เดิมกำหนดจะประกาศใช้ในวันที่ 1 ธันวาคม 2560 ยังไม่สามารถหาบทสรุปได้ และมีที่ท่าจะเลื่อนยาวออกไป

หากย้อนหลังไปดูเรื่องการลอยตัวน้ำตาล ถือเป็นเรื่องที่ถูกถกกันมาเนิ่นนานกว่า 20 ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) ได้เคยว่าจ้างสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือทีดีอาร์ไอ ให้ศึกษาเรื่อง “การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย” มาถึง 2 ครั้ง แต่ผ่านไปหลายปีไม่มีความก้าวหน้าใด ๆ

เนื่องจากลึก ๆ ในใจทั้งฝ่ายชาวไร้อ้อยและฝ่ายโรงงานน้ำตาล ต่างไม่มีใครอยากจะทำกฎหมาย และระเบียบใด ๆ โดยเฉพาะประเด็นเรื่องราคาน้ำตาลโควตา ก. เพื่อบริโภคภายในประเทศ ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างลงตัว เพราะราคาควบคุมที่ 18 บาทต่อกิโลกรัม สูงกว่าราคาน้ำตาลในตลาดโลกมีเพียง 3-4 ปีต่อครั้งเท่านั้น ที่ราคาน้ำตาลในตลาดโลกจะสวิงสูงกว่า ซึ่งไม่ได้เห็นบ่อยนัก

ขณะที่ฝ่ายชาวไร้อ้อยได้ประโยชน์จากการขอมติคณะรัฐมนตรีตั้งแต่สมัย **คุณสมัคร สุนทรเวช** เป็นนายกรัฐมนตรี ให้มีมติบวกราคาขายน้ำตาลโควตา ก. เพิ่มอีก 5 บาท คิดเป็นเงินเฉลี่ยปีละประมาณ 12,000-13,000 ล้านบาท เพื่อนำเงินดังกล่าวที่ผลกำไรให้ผู้บริโภคแบกรับไว้ชำระหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายกู้มาเพิ่มค่าอ้อยให้ชาวไร่นานาน ๆ ปี

จนมาถึงยุครัฐบาล คสช. มีเหตุให้ต้องหยิบยกเรื่องดังกล่าวขึ้นมา **“ปิดฝุ่น”** ใหม่อีกครั้ง เนื่องจากถูกรัฐบาลบราซิล ซึ่งเป็นผู้ส่งออกน้ำตาลเบอร์ 1 ของโลก ได้ยื่นคำร้องต่อองค์การการค้าโลก (WTO) ในเดือนพฤษภาคม 2559 กล่าวหาว่ารัฐบาลไทยใช้มาตรการอุดหนุนการส่งออกและอุดหนุนอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลภายในประเทศ จนส่งผลกระทบต่อ การส่งออกและอุตสาหกรรมน้ำตาลของบราซิล

โดยประเด็นหลัก บราซิลร้องว่าไทยอุดหนุนการส่งออกน้ำตาลสูงมาก และให้ไทยยกเลิกประกาศราคาราน้ำตาลทรายในประเทศ ที่ประกาศกระทรวงพาณิชย์ กำหนดราคาไว้ที่ 23.50 บาทต่อกิโลกรัม โดยต้องเคลื่อนไหวตามทิศทางราคาน้ำตาลในตลาดโลก รวมถึงการอุดหนุนให้ผู้บริโภคชื้อน้ำตาลแพงด้วยการบวกรเงิน 5 บาทเพิ่มเข้าไปในราคาขาย เพื่อนำเงินไปใช้หนี้ให้ชาวไร้อ้อย

และการยกเลิกการจัดระบบการจำหน่ายน้ำตาลทรายออกเป็นโควตา ก. เพื่อบริโภคในประเทศ, โควตา ข. ส่งออกโดยบริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด (อนท.) และโควตา ค. น้ำตาลที่ส่งออกไปต่างประเทศที่เหลือหักจากโควตา ก. และโควตา ข.

แต่จนถึงวันนี้หลากหลายประเด็นที่ต้องเร่งแก้ไข ยังไม่สามารถหาข้อยุติระหว่างชาวไร้อ้อยและโรงงานน้ำตาลได้

โดยแหล่งข่าวในวงการอ้อยน้ำตาล กระเล็นกระสายมาว่า ถึงวันนี้มีรายละเอียดหลายเรื่องยังตกลงวิธีการปฏิบัติกันไม่ได้ แต่ที่หนักสุดคงเป็นเรื่องที่ฝ่ายชาวไร่พยายามจะให้โรงงานบวกราคาขายหน้าโรงงานเพิ่มเข้าไปอีก 2-3 บาท เพิ่มจากสูตรลอยตัวราคาน้ำตาล ซึ่งจะใช้ฐานราคาน้ำตาลตลาดลอนดอน No.5 บวกราคาไทยพรีเมียม เป็นราคาอ้างอิงกลาง ซึ่งหลายโรงงานไม่เห็นด้วย เพราะไม่มีกฎหมาย หรือระเบียบ หรือมติ ครม. รองรับเกรงจะทำให้ผิดกฎหมาย ต่างกับโครงสร้างเดิมที่บวก 5 บาทมีมติ ครม. รองรับ

ความล่าช้าที่เกิดขึ้นคาดการณ์กันว่า การเปิดหีบอ้อยฤดูกาลผลิตปี 2560/2561 ที่จะมีขึ้นอีกไม่กี่วัน คงต้องยึดหลักปฏิบัติตาม พ.ร.บ. อ้อยและน้ำตาล พ.ศ. 2527 และกฎระเบียบต่าง ๆ ตามเส้นทางเดิม ๆ ต่อไป

นั่นหมายถึงเงินกู้ของกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย 5,800 ล้านบาทที่มีอยู่จะมีเงินมาใช้หนี้ และหากปิดไปยังคงตกลงกันไม่ได้ กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายจะมีเงินสะสมเป็นกันดั๊งไว้ใช้ได้อีกหลายหมื่นล้านบาททีเดียว กว่าที่จะเปิดเสรีลอยตัวน้ำตาลในอนาคตอีกไม่รู้กี่ปี

นั่นหมายถึงคนไทยคงต้องแบกรับภาระเงิน 5 บาท ด้วยการกินน้ำตาลราคาแพงกว่าตลาดโลกกันต่อไป